

Des del setembre del 2001 fins a l'agost de 2004 un equip d'arqueòlegs de la Universitat Rovira i Virgili de Tarragona va dur a terme, amb la col·laboració de l'Associació Arqueològica de Girona, intervencions arqueològiques ininterrompudes al jaciment Balma de la Xemeneia (Amer, La Selva) que van permetre posar al descobert l'existència *in situ* d'un registre divers (indústria lítica, restes faunístics, evidències de foc) pertanyent a diverses ocupacions humanes del període paleolític, una de les quals ha estat datada analíticament en 18.950 ± 50 anys BP (període Solutrià, poc conegut a Catalunya). Paral·lelament a la investigació es van realitzar un seguit d'activitats d'ordre social (visites guiades, demostracions de prehistòria, didàctica escolar, publicacions) per tal que els habitants més pròxims de la Balma de la Xemeneia s'identifiquin, participin i es responsabilitzin d'aquesta part del seu Patrimoni.

Des de l'inici mateix de les excavacions es va dissenyar i dur a la pràctica una estratègia de treball que contemplava tres aspectes que són factibles de desenvolupar, de forma complementària, integral, en un jaciment de les característiques de la Balma de la Xemeneia: ciència + patrimoni + àmbit social. Els resultats obtinguts en cada un d'aquests àmbits van ser molt satisfactoris gràcies al fet que diferents persones, col·lectius, administracions públiques i entitats privades cívico-socials, a les quals hem reconegut i agraït puntualment el seu suport, van sumar esforços per fer-ho possible. El fet que a d'avui la Balma de la Xemeneia sigui un dels jaciments del paleolític superior de Catalunya amb més perspectives de futur a tots nivells és fruit d'un mèrit col·lectiu: arqueòlegs, gestors de les administracions públiques i ciutadans d'entitats civils. La línia de treball empresa durant el període 2001-2004 va permetre configurar les bases per dur a terme un projecte científic i social de futur entorn el patrimoni natural i històric de la Balma de la Xemeneia i dels cingles de Sant Roc d'Amer.

Des de l'agost de 2004 fins el dia d'avui, però, aquest projecte científic i social està paralitzat *sine die* degut a l'actitud que, a partir d'aquesta data, ha manifestat el propietari dels terrenys on s'emplaça la Balma de la Xemeneia, el senyor Fèlix Llobet, vers el jaciment i les persones responsables de la direcció arqueològica. Aquest senyor ha difamat a tort i a dret (oralment i a través de pamflets, xapes i instàncies) que no existeix cap jaciment prehistòric a la Balma de la Xemeneia (sinó que es tracta d'"un fraude cultural"), que l'anàlisi radiomètric i la resta òssia emprada per dur-lo a terme són falsos i, en darrer lloc, que li hem falsificat la signatura del permís d'autorització d'excavació. Els documents i fets que proven la falsedat d'aquestes afirmacions són abundants, irrefutables, i, per tant, no entrarem més en detalls sobre aquesta qüestió perquè seria una discussió absurda, sense sentit. El que a dia d'avui encara no podem entendre és perquè

legislació vigent. A més d'incumplir amb la seva tasca institucional i professional, però, entenem aquest mutisme com una manca de respecte personal perquè, seguint el conducte reglamentari, ens hem adreçat i hem exposat formalment unes demandes a les administracions pertinents, les quals, però, no han merescut cap resposta.

Tercera: L'opció de tapar el jaciment no és, en absolut, la millor solució per protegir-lo i conservar-lo: 1) perquè tant la importància arqueològica del jaciment com la potencialitat i rendibilitat de desenvolupar-hi un projecte científic i social de llarga durada està, a data d'avui, més que provada. 2) perquè hi ha un equip de treball, jove, tècnicament preparat i amb un línia de treball ben definida i contrastada per dur a la pràctica aquest projecte. 3) perquè, ben el contrari de protegir i conservar, el que fa és paralitzar i impedir un projecte científic que, de ben segur, pot aportar noves dades per comprendre un període de la nostra història poc conegut a Catalunya (el del solutrià, d'ara fa 20 anys) i, igualment, impedeix el desenvolupament d'un projecte de socialització del patrimoni cultural per a Amer. 4) perquè, en definitiva, la millor manera de protegir i conservar aquest jaciment és, precisament, fer tot el contrari: potenciar i promoure -o, almenys, permetre, no impedir- la continuïtat de les excavacions arqueològiques, primer; i llavors, i si només aquestes continuen, paral·lelament també es podrà desenvolupar el projecte social.

Quin futur cal esperar pel projecte científic i social de la Balma de la Xemeneia? A dia d'avui, i després de les actuacions de 2001 a 2004, la potencialitat arqueològica, social, cultural, educativa i econòmica de la Balma de la Xemeneia està més que provada. La nostra experiència en el camp de la recerca i de l'estudi de l'arqueologia del plistocè ens permet afirmar que és difícil localitzar un jaciment que reunixin aquests tres aspectes: ciència + patrimoni + àmbit social. I, de la mateixa manera, que en jaciments de característiques similars (exemples: Cauna de l'Aragó, Coves Prehistòriques de Serinyà, Abric Romani) s'han obtingut uns resultats altament satisfactoris a tots nivells. Aquests dos supòsits justifiquen que la Balma de la Xemeneia sigui un projecte de futur irrenunciable.

Ara bé, aquest projecte de futur només serà possible si es poden reprendre i desenvolupar amb normalitat les intervencions i activitats iniciades durant el període 2001-2004, perspectiva difícil d'albirar actualment tenint en compte l'actitud irracional, ignorant, del senyor Llobet, per una banda, i, de l'altra, l'actitud passiva, ineficaç, de les administracions públiques responsables en matèria de patrimoni arqueològic. És per tot això que, des d'aquest Editorial, ens adrecem, per enèsima vegada, a aquestes administracions per tal que ens ajudin a buscar una solució conciliadora que permeti reprendre, i el més aviat possible, el projecte científic i social de la Balma de la Xemeneia.